

הוכן עי"י כולל עיון הדף

ת. ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

בכורות דף לז.

בפני כמה מתירים¹ את הנדר?

כשאינ חכם	כשיש חכם	
בשלשה הדיוטות	מתיר לבדו	לחכמים
אין מתירין	בשלשה והחכם אחד מהם ²	לר' יהודה

המוכר דברים דלהלן ונמצאו דבר איסור מה הדין?

דברים שאין הנפש קצה: טריפות שקצים ורמשים	דברים שאין הנפש קצה: בכור טבל, יין נסך	
מחזיר את כל הדמים ³		לסתם דמתניתין
מחזיר להם כל הדמים	מנכה להם מהדמים ⁴	לר' שמעון בר' אלעזר

בכורות דף לז:

באיזה אופן חשוב מוס באזן?

כמה יבשות האזן		כמה נקיבת האזן?	
שאם תינקב לא תוציא דם	לת"ק	מלא כרשינה - נכנסת ויוצאת	לת"ק
שנפרכת במישוש	לר"י בן המשולם	כמלא עדשה ⁵	ר' יוסי בר"י

¹ כן הוא הלשון הנאמר אצל חכם, ואצל בעל אמרינן מפירין, ומה שנקטה כאן הגמ' לשון מפירין גבי חכם לשינא דקרא נקט. - תוד"ה מפירין.

² והשנים האחרים אינם הדיוטות גמורים אלא ד"מסברי להו וסבריי", דהיינו שיבינו אם מסבירים להם הלכות נדרים.

³ אפי' כנגד הבשר שכבר נאכל, ושאר הבשר שלא נאכל יקבר. ואע"פ שנהנו שאכלו את הבשר, בכל אופן מחזיר להם את הדמים כי קנסו אותנו על מה שהאכילם איסור. אכן אם הלוקח מכר את הדבר לגוי או נתנו לכלבים, מנכים לו מהדמים שמחזיר להם דמי טריפה, דלא קנסו אותנו בכל הדמים כי סוף סוף לא האכילם איסור.

⁴ כיון שנהנו, לכן זכאי המוכר לקחת תשלום מועט. אכן בגוונא שלא היה הדבר ראוי למוכר, אינו יכול להוריד להם מהתשלום, כיון שלא הזיקו אותנו כלום בזה שאכלו שבין כה לא היה ראוי לו. אלא מיירי שאכלו בבכור את מקום המום, שלא יכול להראות את המום מחמת שהלוקחים אכלו, וכן מיירי בטבל שיכול לעשר אותו, וביין נסך בתערובת, אליבא דרשב"ג דס"ל שיכול למכור כולו לנכרי חוץ מדמי יין נסך שבו.

⁵ ואמרה הגמ' שקרובים דברי אלו להיות קרובים לאלו, כלומר שגודל כרשינה הוא קרוב לעדשה.

הוכן עיני כולל עיון הדף

2

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

בכורות דף לז:

דברים דלהלן האם כשרים לרציעה?

כלי מתכת: מרצע, מחט מקדח מכתב	כלי עץ: הסול והסירא (קוץ)	
רוצעים בהם	רוצעים בהם	לר' יוסי בר' יהודה ¹
רוצעים בהם	אין רוצעים בהם	לרבי ²

שדרה וגולגולת שחסרו, כמה יחסרו ולא יטמא באהל, וכן יחשב טרפה? [תוד"ה כדי].

לענין אהל	לענין טריפה ³	
שתי חוליות - חומרא	שתי חוליות - קולא	שדרה
כמלא מקדח - חומרא	כמלא מקדח - קולא	גולגולת
חוליא אחת - קולא	חוליא אחת - חומרא	שדרה
כדי שינטל מן החי וימות - קולא ⁴	כדי שינטל מן החי וימות - חומרא	גולגולת

מה הוא שיעור חלון (מאור) שבין חדר לחדר שעוברת דרכו הטומאה?

מה השיעור?	כדמיון?	
כמלוא אגרוף גדול של בן בטיח	הוא כראש גדול של אדם	נשבר הכותל מאליו
כמלא מקדח גדול של לשכה	כמלא מקדש גדול של לשכה ⁵	נעשה בידי אדם

¹ מבואר בגמ' דדריש את הקרא (שמות כא: ו) "וְלִקְחֶתָּ אֶת הַמַּרְצֵעַ וְנִתְּתָהּ בְּאָזְנוֹ וּבְדָלְתָּ" - בדרך של ריבוי ומיעוט וריבוי, וה"פ: תיבת "ולקחת" משמע שבא לרבות כל דבר, ובתיבת "מרצע" מיעט, ובתיבות "באזנו ובדלת" חזר וריבה כל דבר, דהיינו כל דבר שראוי לרצוע את אזנו עד הדלת. והכלל הוא שבריבוי ומיעוט וריבוי מרבים את הכל בין כלי מתכות ובין מרצע מעץ, ומעטים דבר אחד - דהיינו סם, שלא יתן על אזנו סם חריף שינקוב את אזנו.

² דריש את הקרא הנ"ל בכלל ופרט וכלל ואין אתה דן אלא כעין הפרט מה מרצע של מתכת אף כל של מתכת. וגם ריבה את המרצע הגדול, [וביאר התוס' הרא"ש (בקידושין כא:)] שהריבוי הוא דאף שמחמת גודלו אינו נוקב אלא הוא חותך בכל אופן מותר לרצוע בו].

³ ר"ת ס"ל בתוס' ד"וכן לטריפה" - קאי רק על שדרה אבל לא על גולגולת.

⁴ וביארו התוס', דב"ה ס"ל שאם ניטל מאדם, זה גורם לו למות בשיעור קטן יותר מאשר נחסר ממנו ע"י ריקבון, ולכן נתנו שיעור יותר קטן, וחידשו שגם לענין טרפה משערים בשיעור הקטן הזה, וזה חידושו של רב יהודה.

⁵ שהוא כפונדיון האיטלקי וכסלע נירונית וכמלא נקב של עול. לקמן בעמוד הבא יתבאר עוד שיטות בזה.